

“Gij zijt het zout der aarde .Gij zijt het licht van de wereld.” Jezus gebruikt in zijn Bergrede twee sprekende symbolen om zijn volgelingen duidelijk te maken hoe de werking van ons geloofsleven in deze wereld er uit moet zien. De eisen van de Bergrede, waarvan we vorige week de acht zaligsprekingen hoorden, beogen de komst van het Rijk der hemelen op aarde. Dat Rijk komt weliswaar van God, zoals we bidden in het Onze Vader: *Uw Rijk kome*, maar het komt er niet zonder ons. Niet Jezus, maar wij moeten zout en licht van de wereld zijn.

Zout dus: we zijn er tegenwoordig zuinig mee, omdat we ontdekken dat een teveel ervan schadelijk voor ons is. Maar heel lang, en zeker in de tijd dat de woorden van Jezus werden opgetekend, was het in zekere zin van levensbelang. Met name vanwege de conserverende werking zodat voedsel langer houdbaar bleef. In de Bijbel heeft zout een meervoudige betekenis. Allereerst behoedt het voor bederf en brengt het spijzen op smaak. Maar er werd ook een reinigende kracht aan toegeschreven. Kinderen werden meteen na hun geboorte met zout ingewreven en in het Oude Verbond maakte het deel uit van de offers die aan God werden opgedragen.

De kracht die Jezus aan het zout toeschrijft verwijst naar de omvormende werking van de heilige Geest. De acht zaligsprekingen van de Bergrede maken ons tot krachtige mensen. In een leven volgens de zaligsprekingen wordt de gestalte van Jezus zichtbaar in ons. Het zijn uiteindelijk acht krachten of deugden die maken dat ons leven deugt, dat we slagen in het leven. De armoede van geest, die een innerlijke houding is waarin ik alles loslaat en heel mijn vertrouwen op God stel zoals Jezus dat deed, maakt dat het Rijk der hemelen in de wereld komt. Hetzelfde geldt als we bereid zijn om vervolging te ondergaan om de gerechtigheid: zo stellen wij al onze hoop op God en daarom krijgen wij deel het Rijk der hemelen. Maar ook als wij treuren, zachtmoedig zijn, hongeren en dorsten naar gerechtigheid, barmhartig zijn en zuiver van hart, vrede brengen: het zijn allemaal krachten die in ons het beeld van Jezus verwerkelijken en Hem voor de wereld zichtbaar maken.

Als we ons als christenen door de Geest van Jezus laten leiden dan hebben wij daardoor dus een belangrijke opdracht in de wereld. Christenen, die leven volgens de zaligsprekingen, zouden de smaakmakers moeten zijn in onze samenleving: als het zout in de soep! Wie door de Geest van Jezus is bezielt heeft een reinigende werking in zijn omgeving. Maar zulke mensen behoeden de samenleving ook voor bederf. De eisen die het evangelie van de zaligsprekingen ons stelt houden ons bij de les, ze zorgen ervoor dat wij levendig blijven zodat we niet bederven. Ze maken ook de God en wereld met elkaar verbonden blijven.

Zo zijn we als christenen ook licht van de wereld. Ons licht moet stralen voor de ogen van de mensen, zegt Jezus: *“opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken die in de hemel is.”* Die goede werken zijn helemaal niet zo spectaculair, zodat niemand kan zeggen dat het onze krachten te boven gaat. De Heer zelf somde er bij monde van de profeet Jesaja enkele op: *“Deel uw brood met de hongerigen, neem de dakloze zwervers op in uw huis, kleed de naakten die gij ziet en keer u niet af van uw medemensen. Dan zal uw licht stralen*

als de dageraad.” Het zijn de werken van barmhartigheid. En de barmhartigen worden door Jezus zalig geprezen omdat zij barmhartigheid zullen ondervinden. Jesaja verbindt er een belofte van God zelf aan: *“uw genezing zal voorspoedig zijn; uw gerechtigheid zal voor u uitgaan, de glorie van de Heer u op de voet volgen. Wanneer gij dan tot de Heer bidt, zal Hij u verhoren.”* Met andere woorden: we worden er beter van door goed te zijn voor anderen.

De komst van het Rijk Gods, waarvoor wij dagelijks bidden, wordt ons geschonken in de mate dat wij meewerken met de Geest van Jezus. *“Wanneer gij uit uw midden de onderdrukking verwijdert en de dreigende vingers en de kwaadsprekerij, wanneer gij uw hart voor de hongerige opent en de mistroostige verzadigt, dan straalt uw licht in de duisternis.”* Zo simpel is het! We zeggen wel van iemand die heel intelligent en wijs is dat het een groot licht is. Maar dat is heel verraderlijk. De grote heilige Paulus, die bepaald niet dom was, was zich goed bewust van zijn eigen beperkingen. Zelf getuigt hij dat zijn verkondiging van het evangelie niet gepaard ging met vertoon van welsprekendheid of geleerdheid. Hij voelde zich daarentegen zwak en vol angst. *“Het woord dat ik u verkondigde had niets te danken aan overredingskracht van de wijsheid, maar getuigde van de kracht van de Geest: uw geloof moest niet steunen op menselijke wijsheid, maar op de kracht van God.”* Paulus was een groot licht door de erkenning van zijn zwakheid. Zijn uitstraling reikt tot op vandaag.

Als wij een licht voor de wereld moeten zijn dan hebben we in Jezus en Paulus twee lichtende voorbeelden. Beiden wijzen ons op de kracht van de heilige Geest die in ons werkt en ons verlicht. Ook in onze eigen zwakheid en in de broosheid van onze menselijke en kerkelijke gemeenschappen is het de kracht van God die maakt dat wij zout van de aarde en licht van de wereld kunnen zijn. Het gaat erom dat wij het Licht van God, dat wij de Kracht van God doorgeven. En dit kan slechts op voorwaarde dat wijzelf doorschijnend zijn, God-doorlatend, door ons te grote ego los te laten en niet te vertrouwen op eigen kracht en kunde. We worden een stad op de berg naarmate wij het voorbeeld volgen van Jezus, doen wat Hij ons voorgedaan heeft: zijn leven heeft Hij gegeven tot vergeving van onze zonden.

Wij vieren het in deze Eucharistie. Door onze communie aan het Lichaam van Christus worden wij gesterkt door de heilige Geest en bouwt de Vader ons op tot één gemeenschap. En dat gebeurt in de alledaagsheid van een doodgewoon, weinig spectaculair leven ondanks - of wellicht dankzij - de beperkingen van ons gebroken en sterfelijke mens zijn. Want als wij de elkaar troosten, zachtmoedig en barmhartig zijn voor elkaar, elkaar vergeven en ons steeds weer met elkaar verzoenen en zo vrede brengen waar wij samenleven, dan zal de Heer, als wij tot Hem roepen, ook tot ons zeggen: Hier ben Ik! Zo zullen wij het zout der aarde en het licht der wereld zijn. Amen.